

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący)

SSN Halina Kiryło (sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

z udziałem zainteresowanej KW SA KWK "H. " w R.

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy - skarga o wznowienie postępowania w sprawie ...53/09

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 kwietnia 2011 r.,

zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Okręgowego- Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.

z dnia 5 listopada 2010 r.,

1. oddała zażalenie;

2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K. na rzecz adwokata M.C. tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. postanowieniem z dnia 5 listopada 2010 r. odrzucił skargę ubezpieczonego W. P. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 22 stycznia 2010 r., sygn. akt ...53/09.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, iż wspomnianym wyrokiem z dnia 22 stycznia 2010 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C. z dnia 31 lipca 2009 r., mocą którego oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z 13 lutego 2006 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy z dnia 31 marca 2004 r. i 3 czerwca 2004 r. W dniu 26 marca 2010 r. ubezpieczony złożył skargę o wznowienie postępowania w tejże sprawie, wskazując jako podstawę wznowienia wykrycie prawomocnego wyroku Sądu Najwyższego z daty 27 kwietnia 2009 r., I UK 336/08. Skarga została odrzucona postanowieniem Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 22 kwietnia 2010 r. W dniu 1 lipca 2010 r. ubezpieczony wystąpił z kolejną skargą o wznowienie postępowania, podając jako podstawę wznowienia wykrycie środka dowodowego w postaci wymienionego wyżej wyroku Sądu Najwyższego z daty 27 kwietnia 2009 r., I UK 336/08, mogącego mieć wpływ na wynik sprawy, a z którego skarżący nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu. W ocenie Sądu Okręgowego wskazany wyrok, w tym dokonana w jego uzasadnieniu ocena stanu faktycznego oraz wykładnia przepisów, nie stanowi środka dowodowego w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. Wobec nieoparcia skargi na ustawowej podstawie z art. 403 § 2 k.p.c., należało orzec o jej odrzuceniu z mocy art. 410 § 1 k.p.c.

Na powyższe postanowienie ubezpieczony złożył zażalenie, zarzucając naruszenie prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie art., 410 § 1 k.p.c., polegające na uznaniu, że skarga o wznowienie postępowania nie jest oparta na ustawowej podstawie mimo wskazania takiej podstawy, jaką w świetle art. 403 § 2 k.p.c. jest wykrycie środka dowodowego (tj. wyroku Sądu Najwyższego), mogącego mieć wpływ na wyniki sprawy, a z którego strona nie

mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Żalący się wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przyjęcie skargi go merytorycznego rozpoznania oraz zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Zdaniem żalącego się wspomniany wyrok Sądu Najwyższego jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c., a dokonana w jego uzasadnieniu ocena faktów i wykładnia przepisów stanowi pośredni środek dowodowy w niniejszym postępowaniu, podlegający analizie w trybie art. 233 k.p.c. Uwzględnienie tego środka dowodowego mogło zaś wpłynąć na wynik przedmiotowego sporu, skoro dotyczy analogicznego stanu faktycznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Inicjując rozważania w przedmiotowej sprawie warto podkreślić, że instytucja wznowienia opiera się na przysługującej poza tokiem intencji skardze o presumpcję wadliwego procesu i zastąpienie zapadłego orzeczenia orzeczeniem nowym. Zakres postępowania zapoczątkowanego skargą o wznowienie wytycza norma art. 412 § 1 k.p.c., zgodnie z którą sąd rozpoznaje sprawę na nowo w granicach, jakie określa podstawa wznowienia. Z brzmienia cytowanego przepisu jednoznacznie wynika, iż przedmiotem postępowania jest udowodnienie istnienia podstawy, na której oparto skargę w konkretnej sprawie. W konsekwencji zakres ponownego rozpoznania sprawy uwarunkowany jest przyczyną wznowienia wskazaną przez skarżącego. W świetle art. 409 k.p.c. istotnym elementem skargi o wznowienie postępowania jest zatem podanie podstawy tegoż wznowienia oraz jej uzasadnienie i to zarówno z punktu widzenia wstępnej analizy skargi w trybie art. 410 § 1 k.p.c. przed ewentualnym skierowaniem sprawy na rozprawę, jak i z uwagi na przepis art. 412 § 1 k.p.c. ograniczający kognicję sądu do tak określonych granic.

Nadzwyczajny charakter tego środka prawnego, skierowanego przeciwko prawomocnemu orzeczeniu powoduje, że wznowienie postępowania może nastąpić wyłącznie z powodów ściśle określonych w ustawie. Katalog podstaw wznowienia

został zawarty w art.401-401¹ i art. 403 k.p.c. i jest on wyczerpujący. Wszelkie inne okoliczności, wykraczające poza sytuacje taksatywnie wymienione w powołanych przepisach, nie mogą stanowić oparcia dla omawianej skargi.

W niniejszym przypadku jako podstawę wznowienia powołano tę, o jakiej mowa w art. 403 § 2 k.p.c., tj. wykrycie środka dowodowego, który mógł mieć wpływa na wynik sprawy, a z którego strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

W razie wskazania tej podstawy wznowienia postępowania dla uwzględnienia skargi niezbędne jest kumulatywne spełnienie trzech przesłanek: 1/ wykrycia po uprawomocnieniu się wyroku okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które istniały w toku postępowania zakończonego zaskarżonym wyrokiem, ale nie zostały w nim powołane; 2/ niemożności skorzystania z tychże okoliczności lub środków dowodowych w poprzednim postępowaniu i 3/ możliwości ich wpływu na wynik sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2010 r., II UZ 12/10, LEX nr 619632). W grę wchodzi zatem tylko okoliczności faktyczne i środki dowodowe istniejące już w czasie trwania prawomocnie zakończonego postępowania, nie zaś powstałe po tej dacie (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 1999 r., III CKN 524/99, LEX nr 527116; z dnia 9 września 2000 r., II CKN 510/00, LEX nr 535989; z dnia 15 września 2005 r., II CZ 78/05, LEX nr 453799; z dnia 13 października 2005 r., IV CZ 96/05, LEX nr 186917; z dnia 22 lipca 2008 r., II UZ 31/08, LEX nr 500233; z dnia 4 września 2008 r., IV CZ 70/08, LEX nr 658207 i z dnia 6 maja 2010 r., III PZ 3/10, LEX nr 602065), a przy tym nie tylko nieujawnione ale i nieujawniane, czyli takie, o jakich strona nie wiedziała i z obiektywnych przyczyn, a więc nie wskutek opieszałości, zaniedbań, zapomnienia czy błędnej oceny)wiedzieć nie mogła (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1999 r., II CKN 807/98, LEX nr 78214; z dnia 20 grudnia 2006 r., IV 102/06, LEX nr 465619; z dnia 9 lipca 2008 r., V CZ 46/08, LEX nr 590291; z dnia 16 lipca 2008 r., II CZ 46/08, LEX nr 646343; z dnia 19 marca 2010 r., II PZ 5/10, LEX nr 583798 i z dnia 17 czerwca 2010 r., III CZ 18/10, LEX nr 686067). Nadto późniejsze wykrycie obejmuje jedynie okoliczności faktyczne i środki dowodowe, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a zatem dotyczące podstawy faktycznej dochodzonego przez powoda roszczenia (tj. uzasadniając

przytoczony w pozwie lub odpowiedzi na pozew stan faktyczny) i na tyle istotne, że ich uwzględnienie spowodowałoby wydanie innego rozstrzygnięcia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 1973 r., II CR 104/73, OSNCP 1974, nr 2, poz. 29; z dnia 7 listopada 1973 r., I CO 5/73, Biul. SN 1974, nr 2, s. 24; z dnia 24 maja 1982 r., II CO 1/82, OSPIKA 1084, nr 2, poz. 27 i z dnia 8 maja 2008 r., V CZ 25/08, LEX nr 646372). Mogą to być zarówno fakty i dowody odnoszące się bezpośrednio do postawy faktycznej spornego roszczenia, jak i dotyczące jej pośrednio, tj. brane pod uwagę przy ocenie zebranego materiału dowodowego (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2008 r., I CZ 152/07, LEX nr 465908 i z dnia 6 lutego 2009 r., IV CZ 2/09, LEX nr 610222). Nie uzasadnia jednak wznowienia postępowania sytuacja, gdy przepisy przyjęte za podstawę prawomocnego wyroku zostały następnie odmiennie zinterpretowane w orzeczeniu Sądu Najwyższego (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1998 r., II UKN 402/98, OSNP 1999, nr 24, poz. 805).

Odnosząc powyższe rozważania do realiów niniejszego sporu należy stwierdzić, że jakkolwiek wyrok sądowy może być traktowany jako dokument urzędowy w rozumieniu art. 244 § 1 k.p.c. (orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 1962 r., 4 CR 39/62, NP 1964, nr 3; z dnia 27 marca 1962 r., 4 CR 672/61, OSPIKA 1965, nr 1, poz. 3; z dnia 19 lipca 1962 r., II PR 203/62, OSNCP 1963, nr 7 -8, poz. 165 i z dnia 3 lutego 1964 r., I CR 703/62, OSNCP 1965, nr 10, poz. 162), to dla skutecznego oparcia skargi o wznowienie postępowania na podstawie późniejszego wykrycia takiego wyroku istotne jest, aby wyrok ten mógł mieć wpływ na wynik sprawy w podanym wcześniej znaczeniu tego pojęcia.

Tymczasem powołany przez skarżącego wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2009 r., I UK 336/08, zapadł w sprawie o roszczenia wywodzone z podobnej podstawy faktycznej i prawnej, lecz toczącej się między innymi stronami. Ustalone w tymże procesie okoliczności nie tylko nie wchodzą bezpośrednio do postawy faktycznej niniejszego sporu, jaką są wypadki, którym ubezpieczony uległ w dniach 31 marca 2004 r. i 3 czerwca 2004 r., ale nawet pośrednio nie odnoszą się do niej, gdyż nie można w ich świetle oceniać wiarygodności dowodów zgromadzonych w trakcie zakończonego prawomocnie procesu, dotyczących przebiegu i skutków tychże zdarzeń. Istotny dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu

mógłby być ewentualnie pogląd prawny wyrażony w uzasadnieniu wskazanego wyroku, lecz zawarta w motywach orzeczenia Sądu Najwyższego interpretacja przepisów nie stanowi środka dowodowego, o jakim mowa w art. 403 § 2 k.p.c. W myśl art. 232 k.p.c. dowodzeniu podlegają bowiem fakty, a nie prawo.

Reasumując: pomimo zacytowania przez ubezpieczonego ustawowej podstawy wznowienia z art. 403 § 2 k.p.c., niniejsza skarga nie jest oparta na tejże podstawie. W judykaturze przyjmuje się bowiem, że sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401 - 401¹ oraz art. 403 k.p.c. nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli już z samego jej uzasadnienia wynika, iż podnoszona podstawa nie zachodzi, a to implikuje odrzucenie skargi (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1999 r., II UKN 174/99, OSNP 2001, nr 4, poz. 133; z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, LEX nr 155376; z dnia 22 października 2009 r., I UZ 64/09, LEX nr 560531 i z dnia 6 listopada 2009 r., I CZ 57/09, LEX nr 599744 oraz wyrok z dnia 16 maja 2007 r., III CSK 56/07, LEX nr 334985).

Wobec bezzasadności zarzutów skarżącego, Sąd Najwyższy z mocy art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł o oddaleniu zażalenia. O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym rozstrzygnięto stosownie do art. 108 k.p.c. oraz § 19 pkt 1 w związku z § 13 ust. 2 pkt 2 oraz § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 września 2002 r. w sprawie opłat z czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).